

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברות קודש
ראש חודש חשוון

יו"ל ע"י
מכון להוצאת הדא"ח
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שע"י חסידי קאסוב
ר"ח חשוון - פרשת נח תשפ"א לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא

לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו

וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים הפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

**לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתינו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"**

במס' 972-72-370-1810 או במס' 718-682-2004 ישראל 972-72-370-1810

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

להשיג הגליון בירושלים יש לפנות למס' 0533176847

נערך ונסדר ע"י:

ישר גראפיקס
347.528.6918

לזכר עולם יהיה צדיק

רבינו הגדול הגאון האמיתי צדיק ונשגב
מנורה הטהורה בוצינא קדישא חסידא ופרישא
ניהל את עדתו ברמה ורבים השיב מעוון

מרן

רבינו חיים מ'קאסוב זצוק"ל

הי"ד

בן מרן רבינו משה זי"ע

נהרג עקד"ה ביום א דר"ח חשון, תש"ב לפ"ק

זכותו הגדול יגן עלינו

ועל כל ישראל אמן

תוכן הענינים

דברות קודש ר"ח חשון.....א

עבודת התפילה צריכה להיות בלתי לה' לבדו ✦ התפילה אצל רביה"ק הצמח צדיק כתחליף לאכילה ושתיה ✦ החודש הזה נקרא 'מרחשון' מלשון רחושי מרחשין שפון ✦ הרהור כדיבור או לאו כדיבור דמי ✦ גודל הדביקות וההתקשרות בהקב"ה שאפשר להשיג על ידי כוח המחשבה ✦ כדי להוריד שפע האלוקי הנשפע על ידי התפילות צריכים לקשר הדברים לעשייה גשמי ✦ קיום המצוות בפועל הם הכלים להוריד השפע האלוקי לעולם המעשה ✦ ההבדל בהלכה בין קריאת שמע לברכת המזון לגבי הרהור הלב ✦ עיקר עבודתנו צריך להיות שיהיה נייחא לתחתונים ✦ ענין מיעוט הירח הוא השראת השכינה וגילוי אלוקות בזמן הגלות ✦ חידוש הלבנה מעין העתיד - בחי' כתר מלכות ✦ ענין עבודת חודש תשרי - אשירה לה' בחיי ✦ ענין עבודת חודש מרחשון - נייחא לעליונים ולתחתונים ✦ גודל הנחת רוח בשמים ממי שמתפלל אף תפילה חפוזה ללא כוונה

דברות קודש ראש חודש חשון

גבוה, וממילא זוכה תיכף ומיד לכל ההשפעות מלמעלה הבא ע"י תפילותיו ומצוותיו.

ובזה מפרש הוא ז"ל הפסוק שאנו מזכירים בראש חודש (תהלים קד, ג) 'אשירה לה' בחיי אומרה לאלקי בעודי, יערב עליו שיחי אנכי אשמח בה', 'אשירה לה' בחיי, פירוש מה שאני אומר שירה לה' זה החיות שלי, ואיני חושב לצורך עצמי כלל. אומרה לאלקי בעודי, ואם אני מרגיש שאני עדיין בבחי' עוד ותופס מקום, אני מתחיל לזמר שירות ותשבחות להשי"ת, ועל ידי התבוננות בגדלות הבורא ע"ד השירה והזמרה, אני מכיר שפלות עצמי וגדלות הבורא ב"ה, ואיני עושה שום דבר רק כדי לעשות נח"ר למעלה. ולכן יערב עליו שיחי, שנתקבל תפילותי ומעשי הטובים היות ונסתלקו ממנו כל המקטריגים כיון שחושב רק צורך גבוה ואינו מחשיב עצמו לבלום, ומי יעמוד לפני המלך מלכו של עולם מלעכבו להשפיע כל טוב, וממילא מיד הולך השפע לתתא בלי שום עיכוב כלל, ואז אנכי אשמח בה', שנעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה, ומשמח אנכ"י שרומז לשכינה (תיקוני

נמצאים אנו בסעודת ראש חודש מרחשוון. היום ערב ראש חודש היתה הילולת רביה"ק בעל צמח צדיק זיע"א, והערב חל היוםא דהילולא של הרה"ק רבי חיים קאסובער זיע"א הי"ד שנספה בשנות הזעם.

עבודת התפילה צריכה להיות בלתי לה' לבדו

ונזכיר דבר תורה דאיתא בספה"ק צמח צדיק בפרשתנו עה"פ (בראשית ו, ט) 'אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו', ואיתא על כך במדרש (רבה ל, ה) נח נח שהיה נייחא לעילא נייחא לתתא. ומפרש רביה"ק ז"ל, שאדם שרוצה להתפלל ולעשות מצוות ומעשים טובים ולעבוד עבודתו ית"ש, לא יחשוב על עצמו כלל, וכל מחשבתו יהיה רק לעשות נחת רוח להקב"ה. וע"י שאינו מחזיק עצמו לכלום אין מקום להדינים לשרות ולקטרג עליו ח"ו ולמנוע ממנו השפעות השי"ת מלמעלה היות והוא אינו כלום ואינו תופס מקום כלל, ואינו עושה רק צורך

דברות קודש ראש חודש חשון

המצוות ומעשים טובים שלו כפירש רש"י, רק להיות נייח לעילא לעשות נחת רוח למעלה. ואז ממילא הוא נייחא לתתא, שאז הולך השפע בלי שום עיכוב מעילא לתתא^א.

התפילה אצל רביה"ק הצמח צדיק כתחליף לאכילה ושתיה

והרי לנו עבודת התפילה במשנתו של רביה"ק בעל הצמח צדיק זי"ע, שכל העבודה בזה היא אך ורק בכדי

(נו.) בה' [קוב"ה] (דלכל השפעה מלמעלה נצרכה יחוד קוב"ה ושכינתיה).

ובזה הוא גם מפרש את דברי הפסוק (שמות טו, א) 'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה', כי על ידי השירה נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה, ונתחבר זא"ת שרומז לשכינה (זוה"ק ג, רצו ע"ב) לה' [קוב"ה].

ובזה מפרש את דברי המדרש הנ"ל 'נח נח, נייחא לעילא נייחא לתתא', שהיה תולדות של נח שהם

א. והא לך לשונו המלא: אלה תולדות נח נח איש צדיק וגו' (ו, ט). ובמדרש רבה (כ"ר ל, ה) נח נח שהיה נייחא לעילא נייחא לתתא. אפשר לפרש, דהנה אדם שרוצה להתפלל ולעשות מצות ומעשים טובים, צריך שלא יחשוב צורך עצמו כלל, רק לעשות נחת רוח להקב"ה, כי הוא אינו כלום, ולא חסר לו כלום, וממילא אין מקום להדינים לשרות עליו ולקטרג ח"ו, כיון שהוא אינו כלום ואינו תופס מקום, ואינו עושה רק צורך גבוה.

ובזה פרשנו הפסוק (תהלים קד, לג) אשירה לה' בחיי, פירוש מה שאני אומר שירה לה' זה החיות שלי, ואיני חושב צורך עצמי, אזמרה לאלקי בעודי, פירוש כשאני מרגיש שאני עדיין בבחי' עוד ותופס מקום, אני מתחיל לזמר בשירות ותשבחות, ועל ידי זה אני מכיר שפלות עצמי וגדלות הבורא ב"ה, ואיני עושה שום דבר רק לצורך גבוה, לכן יערב עליו שיחי, כי נסתלקו כל המקטריגים כיון שחושב רק צורך גבוה, ומי יעמוד לפני המלך מלכו של עולם, ולכן אין מעכב השפע, ומיד הולך השפע לתתא בלי שום עיכוב כלל, אנכי אשמח בה', שנעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה, ומשמח אנכ"י שרומז לשכינה (תיקו"ז נו.) בה'.

וזה אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (שמות טו, א), כי על ידי השירה נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה, ונתחבר זא"ת שרומז לשכינה (זוה"ק ג, רצו ע"ב) לה'.

וזה פירוש הפסוק אלה תולדות נח נח, נייחא לעילא נייחא לתתא, שיהיו תולדות שלו שהם המצוות ומעשים טובים כפירש רש"י, רק להיות נייח לעילא ר"ל לצורך גבוה. ואז ממילא הוא נייחא לתתא, שהולך השפע בלי שום עיכוב מעילא לתתא. ועל ידי זה נעשה הבחי' שיהיה אחר הגאולה, דכתיב (עמוס, ט, יג) ונגש חורש בקוצר, ר"ל תיכף שעושה המצוה הנקראת חרישה, תיכף ומיד הולך השפע הנקרא קצירה כדכתיב (הושע י, יב) וקצרו לפי חסד, וזה הרמז כי אל"ה במילוי

דברות קודש ראש חודש חשוון

ג

על גופם הקדוש לא היה ניכר מאומה, כי היו משביעים אותם בדברי תפילה ושירות ותשבחות, והיו מקבלים מזון וחיות משפע רוחני, ובגדלות עבודתם נשתנו גופם למעליותא והיה להם גוף שונה מאתנו ומסוג אחר לגמרי.

ואפשר להמליץ בחינה זו בדברי הפסוק (תהלים קמה, כא) 'תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר', שאלו שבל מהות חייהם עוסקת בתהלת ה' ידבר פי', או הדבר משפיע מובה וברכה לבל בשרם, ושוב אינם זקוקים למזון ומחיה גשמיים.

החודש הזה נקרא 'מרחשוון' מלשון רחושי מרחשין שפון

ובספר הקדוש צמח צדיק מביא בשם חמיו מרן קדוש ישראל מרוזין זיע"א (השבוע חל גם יומא דהילולא דילי), "ומרומו מה שאמר חותני הק' מריזין זצ"ל, דמשום הכי נקרא חודש זה מרחשוון מפני שעדיין רחושי מרחשוון שפונתא מחודש תשרי העבר שעשו

לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו בלי שום צורך עצמי.

ומודעת זאת בקרב כל באי שערינו של אותו קדוש וצדיק נשגב, עד כמה היתה הפלגת עבודת התפילה אצלו, שמזה היה שואב חיות ותענוג אף לגופו הטהור, עד שהתפילה היתה אצלו במקום אכילה ושתייה, וכפי שהוא היה אומר בימי חג ומועד, שבהתפילות של יו"ט כבר יצא ידי חובת ה'חציו לכם' שמחויבים לעסוק בה ביום טוב (עי' בטוש"ע סי' רמ"ב).

וואת ידוע, כי רבינו הקדוש הצמח צדיק ז"ל היה בעל בשר למרות שכמעט ולא הכניס דבר אוכל לפיו משך ימי חייו, כי מקור מזונו היה עבודת התפילה, שבזאת היה משביע ומענג את גופו כאכילה ושתייה אצל אדם רגיל. ובחינה זו מצינו אצל קדושי עליון כפי שמקובל על הרה"ק המגיד מטריסק זיע"א ועוד, שהיו מענים את גופם בצומות וסיגופים, אך

אל"ף למ"ד ה"ה גימ' הק"ץ, כי מי שהוא נח לעילא, ועושה כל העובדין רק לצורך גבוה, התולדות שלו אל"ה שהוא הקץ, שיהיה בבחי' שיהיה אחר הקץ, ונגש חורש בקוצר כנ"ל.

זה שרמזו רז"ל בנח שכלי מחרישה תיקן להם (תנחומא יא), פירוש שעל ידי שהיה עושה כל העובדין רק להיות נייחא לעילא, תיקן כלי מחרישה שיהיה ונגש חורש בקוצר וכו"ל. ולכן נח במילוי כזה נ"ן חי"ת גימ' חור"ש עם ד' אותיות, לרמז על הנ"ל. איש צדיק, פירוש כי אי"ש עם הג' אותיות גימ' שד"י, והוא שם הצמצום, כמו שאמרו חז"ל (חיגה יב). שאמר לעולמו די. ועל ידי שעושה כל עובדין לצורך גבוה כנ"ל, זוכה שמבחי' איש שהוא צמצום כנ"ל, נעשה בחי' צדיק שהוא בחי' משפיע.

דברות קודש ראש חודש חשוון

מהני הרהור בדיעבד כשא"א לו בענין אחר אבל לא לענין ברכת המזון. וכבר עמדו בזה רבותינו הפוסקים לחלק בין שתי הלכות סותרות אלו.

ומרם ניגש לכאר את ההבדל בין שני דינים אלו על דרך עבודה, עלינו להבין ולהשכיל עצם הענין, מדוע אכן חייבה ההלכה להקפיד על הגדת הדברים בפה דווקא בברכת המזון וכדומה, ואף במצוות קריאת שמע באופן של לכתחילה בודאי חייבים לקרותה בפה דווקא, הלא איך אנו יכולים לבקש מהאדם שיבטא את רגשי לבבו על פי נוסח קבוע, ולמה לא נתנו לו לאדם שיביע את עצמו כפי הרגשת הלב, כי לפעמים על ידי הרהור בלב אפשר להתרגש יותר ולהתקרב יותר להקב"ה, ואחר כוונת הלב הן הן הדברים.

נתאר לעצמנו אדם אשר בקרבו פנימה בוערת שלהבת אש אהבה אין סופית להקב"ה, ומקירות

תשובה גדולה". והרי לנו עבודתו המיוחדת של חודש זה, להמשיך העבודות והתפילות של חודש תשרי.

הרהור כדיבור או לאו כדיבור דמי וברדך עבודה אפשר להתעמק בענין רחושי השפתיים שזה ענין עבודת חודש זה כאמור, דהנה מצינו רבות בחז"ל הנידון אם הרהור כדיבור או לאו כדיבור דמי. ובשו"ע (סי' סב) לענין מצוות קריאת שמע נפסק, שאם הוא נמצא במצב שאי אפשר לו לקרוא קרי"ש בפיו, הוא יכול לצאת ידי חובתו בהרהור, וז"ל המחבר "אם מחמת חולי או אונס אחר קרא קריאת שמע בלבו יצא", אולם לגבי ברכת המזון (סי' קפה) לא כתב המחבר כן, וכתב בסתמא שאי אפשר לצאת ידי חובה בהרהור הלב בלבד, ויש להקפיד להוציא את תיבות הברכה בפיו ממש. ומסתימת לשון המחבר למדו כמה אחרונים שרק לענין קרי"ש

ב. ויש מהאחרונים הסוברים דבאמת גם לענין ברהמ"ז אפשר להקל בדיעבד כשא"א לו בענין אחר, והמחבר סמך על מה שכתב לגבי קרי"ש ולזה לא חזר עליה לגבי ברהמ"ז. ויש לעיין בזה, ואכה"מ.

ועוד מצינו דיון באחרונים עכ"פ לגבי קריאת שמע שעליה כתב המחבר בפירוש ש"אם מחמת חולי או אונס אחר קרא קריאת שמע בלבו יצא", אם כשפג אנסו והחלים ממחלתו צריך לחזור ולקרות קריאת שמע בפיו. ורוב אחרונים נקטו כפשטות לשון המחבר שיוצא ידי חובתו ואינו צריך לחזור ולקיים המצוה כשפג אונסו וכו'. כך כתב הפרי מגדים (משבצות זהב אות א), וכך משמע מהמגן אברהם (סי' קפה סק"א), ט"ז (סק"א) ורבי עקיבא איגר (ד"ה אם מחמת חולי). אבל הפרי חדש (ד"ה יצא) חולק וסובר שאינו יוצא ידי חובה, וכשפג האונס חוזר ומברך, וכך מכריע המשנה ברורה (סק"ז) לעשות למעשה.

דברות קודש ראש חודש חשון

ה

בזה, כי המחשבות יכולות לשוטט עד אין סוף ועד אין תכלית.

ועד כמה שכוחות המוח והמחשבה רוחניים ונעלמים מעיני כל חי, נוכל להיווכח מהעובדה, שעד כמה שחוקרי הרפואה השקיעו כוחות לחקור על נכון את המוח ואת תאיו, עדיין לא הצליחו להעלות מזור ותרף לחולי הפארקינסון רח"ל שמקורו בגזע המוח, כי אין להם את הכלים הדרושים לחקור את המוח הארוכה מארץ מידה על בוריו, היות והוא כי כל כולו רוחני, ואין בידנו להבין את החשבונות העמוקים המשורשים בתוכו.

ומשום כך, כשהאדם מקשר עצמו במוחו ומחשבתו לבורא יתברך שמו, הוא יכול להעפיל במחשבתו לעולמות העליונים, ולפעול שם דברים עצומים למעלה מהשגת אנוש.

כדי להוריד שפע האלוקי הנשפע על ידי התפילות צריכים לקשר הדברים לעשייה גשמי

אולם, עד כמה שהאדם פועל בכוח ההתקשרות והדביקות על ידי

לבבו בוקעת הצעקה 'בורא יחיד ומיוחד, אני כה אוהב אותך, עד כדי שאני מוכן להיהרג על ייחודך' על מה ולמה לא יצא בזה לכתחילה ידי חובת קריאת שמע, כשהביע את רגשי לבבו לבוראו יתב', והלוא 'ה' יראה ללבב', ומדוע איפוא שומה עליו להגיד את תיבות שמע ישראל דברים ככתבם.

גודל הדביקות וההתקשרות בהקב"ה שאפשר להשיג על ידי כוח המחשבה

ובאמת מצינו בספה"ק רבות בענין גדלות כח המחשבה של האדם ושכל מחשבה טובה ורעותא דלבא שהאדם מקשר את עצמו לבורא ית"ש פועל דברים נשגבים בעולמות העליונים שעין לא ראתה אלוקים זולתך, וכשהאדם מקשר את עצמו ברנע נכון עם יוצרו ובוראו, הוא יכול להגיע במחשבתו למקומות עליונים ביותר שא"א לו להגיע עם שום אחר מחושי, כי כח המחשבה הוא עמוק עמוק מי ימצאנו.

ודבר גדול זה אפשר לעשות אף תוך כדי אכילה ושתיה או משא ומתן בלי שאדם אחד ירגיש ויחוש

ג. וביאור הענין הוא ע"ד המבואר בספרי חסידות שהיות ונשמת כל איש ישראל נמשכה - ע"ד השתלשלות עלה ועלול - ממחשבתו וחכמתו ית"ש כביכול, ומקום משכן הנפש האלוקית והנשמה הם במח האדם, ממילא אפשר להאדם ע"י מחשבתו בכח הנפש האלוקית שבו להגיע ולהתדבק למקור שורשו ע"ד עלול המשיג עילתו ממטה למעלה. וזה ענין ארוך, ואכ"מ.

ובפי שהיה ממשיל דבר זה המגיד הירושלמי הגאון רבי יעקב גאלינסקי זצ"ל משל למה הדבר דומה, לשני אנשים שעלו ובאו על אוטובוס בארץ ישראל, וניגשו לנהג לסדר את תשלומם, האחד הוציא מכיסו מטבע בן עשרה שקלים, ואילו השני הושיט באדיבותו שטר של מאה דאלאר, הראשון קיבל את העודף והתיישב על מקומו, ואילו השני הורד אחר כבוד מכלי הרכב. מששאל זה האחרון את הנהג על מה ולמה אינו חפץ להכניסו, הלוא הביא אתו עשרת מונים ממה שהראשון משלם, ובמה הוא שונה, ענהו הנהג, שאמנם הוא הביא אתו הרבה כסף, אך אין לו דרך איך להחזיר לו עודף בסוג מטבע זה שאינו נסחר כאן בארץ.

והנמשל מובן, כי בעולם העשייה הנשמי אין את הכלים הנבונים לגלות את כל השפע האלוכי הנשפע על ידי דביקות והתקשרות, מכיוון שבעולם הזה משתמשים בסוג מטבע אחר מאשר בעולמות העליונים.

ואה"נ כאשר יבקש האדם את השי"ת דרך מחשבת מוחו וכוונתו ומתוך עומק פנימיות לבבו שיזכה להתמדה בתורה, אין ספק שהוא פועל מיד, וכאשר רק ידע ויאמין כמה פעל בתפילתו זאת, והיה מתיישב ללמוד מיד, היה מגיע להישגים גדולים ביותר [והחסרון הוא רק שהאדם אינו מעלה בדעתו כמה כוחות יש לו, ועד

המוח והמחשבה, הרי שהשפע העצום הנשפע מכך יכולים לפעול רק בעולמות העליונים, אך אי אפשר להוריד שפע קדוש זה לעולם הנשמי עולם העשייה, וממילא נמצא שאף שפועל גדולות ונצורות ויחודים נפלאים למעלה הוא רק בבחי' נייחא לעילא, אך אינו נייחא לתתא.

ובכדי להוציא את כל העניינים הנפעלים על ידי הדביקות מן הכח אל הפועל, ובכדי לגלות ולהוריד שפע קדוש זה הלכה למעשה לעיני בשר גשמי נצרכה עשייה גשמיות, וממילא יש להתאמץ לבטא את הדביקות וההתקשרות דווקא על ידי כלי הדיבור, ואמירת תיבות התפילה וכדומה בהתאם למטבע לשון שקבעו לנו רבותינו הקדושים וכפי שתקנו לנו אנשי כנסת הגדולה על ידי כ"ב האותיות הקדושות שבהן נבראו שמים וארץ.

והענין הוא, כי בעולמות העליונים אינם קיימים שום דבר בערך גשמי, אין שם לא כסף ולא זהב, "עס איז נישטא דארט קיין בילקעס און נישט קיין דאלארין". וכשהאדם מדבק מחשבתו בעולמות העליונים, הוא אמנם פועל שפע עצום ואורות מרובים גבוה מעל גבוה, אך אין באפשרות להוריד את ריבוי השפע העצום הזה לעולמנו זה, וכמאמר העולם "דו גראסערי קען מער נאר צאלן מיט געלט, מען קען נישט צאלן מיט סיעתא דשמיא און אורות".

דברות קודש ראש חודש חשון

ז

את פעולתם ומורידים את השפע לעולם המעשה, ובמחשבה לבד לא סגי. והגם שאפשר לפעול דברים גבוהים ברוחניות, אך להורידם לעולם הגשמי האדם צריך האדם לצמצם את עצמו על ידי ההשתמשות בכ"ב האותיות הקדושות, ובכלי המעשה, ובכך ניתן לפעול כל מה שצריך, והא בלא הא לא סגיא.

ונמצא, כי בכח ההרהור בלבד אפשר לפעול רק דברים שהם בבחינת 'נייחא לעליונים', אך העבודה שלנו היא שיהיה גם נייחא לעליונים וגם נייחא לתחתונים כפי שנתבאר לעיל, ועל כן שומה עלינו להשתמש בכח הדיבור שלנו.

ההבדל בהלכה בין קריאת שמע לברכת המזון לגבי הרהור הלב

ומעתה יובן מדוע לגבי מצוות קריאת שמע הותר להלכה לצאת ידי חובה בהרהור הלב באופנים מסוימים, כי עיקר הענין של אמירת שמע ישראל הוא קבלת עול מלכותו יתברך וייחודו בעולם, וכאשר אנו מקבלים על עצמנו עול מלכות שמים, אנו זוכים לנצח מיד את כל כוחות הרע העומדים עלינו לכלותנו, כי רק על ידי קריאת שמע נופלת עליהם אימתה ופחד, כי בזה שאנו מקבלים על עצמנו עול מלכות שמים במסירות

כמה פעל בתפילתו, ואינו מתיישב ללמוד תיכף ומיד בידיעה ברורה שאכן יזכה להשיג משאלות לבו ואוות נפשו....].

אולם כשהאדם מבקש דרך מחשבתו בלבד על ענייני פרנסה וכדו', הוא לא יכול לתרגם את גודל השפע לקצת דאלארץ ודברים גשמיים, כי גודל וריבוי השפע אינם יכולים להתלבש בדברים קטנים ושפלי ערך אם לא באמצעות עשייה גשמיות בזה העולם.

והעצה היעוצה על כך הוא, ללבש את מחשבותיו בכלי הדיבור, כי מה שפועלים במחשבה בעולמות העליונים, אי אפשר להשיג כאן בעולם המעשה רק באמצעות הדיבור, כי ריבוי האורות והשפע העצום המשתלשל מלמעלה, אינם ברי השגה בעולמנו השפל, אלא אם כן ילביש את הדביקות שלו בכלי הדיבור, ורק אז יוכל להשיג את מבוקשו כאן בעולמינו.

קיום המצוות בפועל הם הכלים להוריד השפע האלוקי לעולם המעשה

ועלינו לדעת, כי מצוות ה' ניתנו לנו כדי שנקיימם במחשבה דיבור ומעשה^ד, ורק באופן זה הם פועלים

ד. עיין בזה אריכות נפלאה בספר התניא.

דברות קודש ראש חודש חשון

עיקר עבודתנו צריך להיות שיהיה
נייחא לתחתונים

וזאת ידוע, כי מעיקרי עבודתנו
בעולם הזה הוא, שיהיה נייחא
לתחתונים, וזאת על ידי שנגלה
ונפרסם את מלכות שמים בזה העולם
דווקא, ויהיה מלוא כל הארץ כבודו,
כי עבודת המלאכים והשרפים על כל
קדושתה ונוראתה אינן מגלות כבוד
שמו יתברך בעולם העשייה, מקום
ששם שורה חושך ענן וערפל, ותכלית
הבריאה הלוא היתה לעשות לו יתברך
דירה בתחתונים, ושעם ישראל יגלו
את אלקותו ואחדותו בעולם הגשמי,
ובשמשינים נייחא לתחתונים, מתגלית
כבוד שמים ביתר שאת וביתר עוז.

ענין מיעוט הירח הוא השראת
השכינה וגילוי אלוקות בזמן הגלות
וידוע מה שאמרו חז"ל שבתחילה היו
השמש והירח שווים בגדלם
ולא היה ניכר הבדל ביניהם ואורם
היה שווה ורק לאחר קיטרוגה נתמעטה
הלבנה כדאיתא בחולין^ו ויעש אלקים
את שני המאורות הגדולים וכתיב את
המאור הגדול ואת המאור הקטן,
אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר
לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד,
אמר לה לכי ומעטי את עצמך וכו'.

נפש, הרי כל כוחות הרע בטלים
במציאות ושוב אין להם זכות קיום.
וכתות מלאכי החבלה מתגברים מדי
יום בעצות שונות להשטין את דרכינו
ולהעבירינו מדעת קונינו, אך אנו
כשקוראים שמע ישראל ברעותא
דליבא וכמחשבה נכונה אנו מכניעים
אותם לגמרי.

אולם, כל עוד שהמלחמה מתנהלת
מול כוחות רוחניים, אפשר
וגם שייך לנהל את המלחמה הכבירה
גם דרך המוח והמחשבה, כי המלחמה
נערכת אי שם בגבהי מרומים.

אך לא כן הם הדברים במצוות ברכת
המזון ששם אי אפשר לצאת ידי
חובה בהרהור הלב, כי כידוע מצווה
קדושה זו טוענת עמה השפעות טובות
למכביר של הרחבת הדעת, פרנסה
בהרחבה, רפואות ישועות וזיווגים,
וכמו שנאמר (תהלים קיט, קיז) 'סעדני
ואושעה', שעל ידי סעודתנו וברכותנו
על המזון אפשר לפעול ישועות, ובאם
כן אי אפשר לפעול את הדברים על
ידי מחשבה בלבד, כי כפי שנתבאר
לעיל אי אפשר להוריד את ריבוי האור
והשפע של המצוות לעולם הגשמי,
אלא אם כן מלבישים את הבקשות
בכלי הדיבור והמעשה בפועל.

ובזה מבואר מה שאמרו חז"ל (חולין, שם) אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שיעיר של ראש חדש שנאמר בו לה', אמר הקב"ה שיעיר זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח. והענין הוא דבעצם קטרוג הלבנה גרם שיתגלה מלכות שמים בעולם ושיהיה לנו קיום בגלותינו המר, וממילא נצרכה לזה ענין של כפרה.

ובכר ביארנו באריכות' שהכפרה הוא שבכל ראש חודש נעשה תיקון למיעוט הירח ע"י שמתחדש והאור המאיר דרכו הוא אור בבחינת מה שהיה קודם המיעוט דהיינו שה' מלכות' מתגלה ומתעלה בכל ר"ח, ונעשה מעין התיקון מה שהיה צריך להיות, ולעתיד לבוא יתוקן הדבר בשלימות שיהיה אור הלבנה אור החמה.

חידוש הלבנה מעין העתיד – בחי' כתר מלכות

ואיתא (עץ חיים, שער כ"א, ועוד), דלעתיד לבוא יתגלה, כי גדלה מעלתה של השכינה הקדושה עד למאוד בסוד אשת חיל עפרת בעלה, מכיוון שהיא מסרה את עצמה עבור התגלות אלוקות בעולם. והענין

ורשב"י גילה לנו בזוה"ק (ח"א נג.), כי ענין פנימת הירח הוא סוד גלות השכינה הקדושה שנמשלה לירח המקבלת את אורה רק על ידי החמה, כי השכינה הקדושה היא ספירת המלכות, והלוא ידוע שאין המלכות מתקיימת אלא כשהעם מכירים בה, ואין מלך בלא עם, ועל כן נמשלה השכינה הקדושה לירח המקבלת אורה רק על יד אחר.

ובהיות והירח נפגמה, והשכינה הקדושה גלתה ממקומה כציפור נודדת מקינה, היא חיה אתנו בתוך עמקי השבת הגלות, ומציאות זו שהשכינה שוכנת עמנו בגלותינו היא המחזקת אותנו, ונותנת בנו כח ללמוד ולהתפלל ולעשות רצון הבורא יתברך, כי אך בגלל ששכינה הקדושה שוררת בתוכנו אנו יכולים לקום ולהתעורר, וזה גורם לנו לעשות שעשועים ונחת רוח להקב"ה, כענין שנתבאר לעיל על הפסוק אשירה לה' בחיי וכו'. ונמצא, כי מה שקטרגה הלבנה ובגלל הדבר הזה נתמעטה אורה, היא פעלה בכך שמלכות שמים תתגלה אף במקומות החשוכים ביותר, ואדרבה מתוך מיעוט אורה נתרבה ונתגלה עוד יותר ויותר את אור ה', ונמצא כי השכינה הקדושה מסרה את נפשה כדי לגלות ייחודו ואחדותו יתברך בכל העולמות.

באחת לעשירי תבל, ואלו שלא יופיעו יתרוששו באחת מכל נכסיהם, ומתוך ידיעה זו באנו להיכלי התפילה, ומתוך התרוממות הנפש התחזקנו בתפילות ובתחנונים 'ותמלוך אתה הוא ה"א לברך על כל מעשיך', זוהי איפוא פסגת המדרגה של 'אשירה לה' בחיי', שכל החיות שלנו בימים הקדושים היתה אך ורק מהמלכת הבורא ברוך הוא בעולם, ואין ספק שתפילותינו ועבודתנו התקבלו בשמים, ופעלו את פעולותיהן בעולמות העליונים, וכולנו תקווה שבקרוב ממש נזכה לראות את כל הישועות עין בעין.

[ועבודתנו זאת בימים אלו כשאנו שרויים בחשכות, אפשר להמליץ לזה את מאמר החסיד, שאינו רוצה לעבוד את אלוה שהוא מכיר ומבין בדעתו, אלא רצונו הוא לעבוד דווקא בורא שאין לו שום הבנה בו].

ענין עבודת חודש מרחשון - נייחא לעליונים ולתחתונים

וזה ענין עבודתנו בחודש מרחשון הבעל"ט, להוריד את כל השפע וריבוי האורות שפעלנו בעבודתנו ותפילתנו בחודש תשרי לעולמנו הגשמי, וזאת על ידי כח התפילה בכלי הדיבור דווקא, ועל ידי אשירה לה' בריבוי תפילות שירות ותשבחות.

ובזה אפשר לפרש כוונת הרה"ק מרוזין, שהעבודה של חודש

הוא שלעת"ל יתגלה רצון העליון [הנקרא כתר] שנתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ושממנו נמשך ונעשו התהוות והשתלשלות כל העולמות, וענין זה יתגלה לעין כל בלי הסתרה. ואז המלכות תתעלה בדרגא גבוהה מאד עד לבחינת הכתר בבחינת 'כתר מלכות', כי הכתר באה לידי גילוי על ידי המלכות. ומבואר שהארה זו שנתחדש בכל ראש חדש הוא הארה של תיקון העתיד שאז יתגלה כל ענין המלכות בשרשה. והדברים עתיקים.

ענין עבודת חודש תשרי - אשירה לה' בחיי

ובאשר יוצאים אנו מירח האיתנים, בהם זכינו להרבות בעבודת ה' באופן מרומם, הרי שאפשר להגדיר את עבודתנו בחודש קדוש זה לבחינת 'אשירה לה' בחיי', כי כל מגמתנו בתפילותינו בחודש זה היה לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, ולגלות מלכות שמים בעולם, כי זה עיקר כל התפילות בימים הנוראים להתוודע ולהיגלות כי הוא מלך על כל הארץ. וביותר בזמננו אנו, כשבמצבנו אנו כחסרי כל ברוחניות ובגשמיות, ומכל מקום לא גרענו מאומה מכל תפקידנו בחודש הזה, וערכנו את כל המוטל עלינו בחודש הזה ביתר שאת ועוז, מתוך ידיעה מראש, שלא אלו שיופיעו בבית המדרש בימי ראש השנה ייהפכו

ובזה הוא מוריד שפע עצום לזה העולם על ידי פעולתו המעשית, כי בפעולתו זו גילה אלקותו יתברך בעולם.

גודל הנחת רוח בשמים ממני
שמתפלל אף תפילה חפוזה ללא
כוונה

וידועים דברי המגיד מטריסק בספרו הקדוש מגן אברהם, שכתב בזה"ל "וכמו שאמר אבא מארי וצוקללה"ה בשם הבעש"ט וצוקללה"ה, שגם זה האיש המומרד בעסקיו כל היום בשווקים וברחובות וכמעט ששובח שיש בורא עולם, רק בעת שמגיע זמן תפלת מנחה עולה על זכרונו שהגיע זמן התפלה, וגונח ונאנח בלבו בהתבוננות האריך שפנה כל היום בהבלי העולם, והוא רץ לסימטא אחת מן הצד ומתפלל מנחה, הגם שאינו יודע כלל מה הוא מדבר, עם כל זה גם זה חשוב ויקר מאד לפני הבורא ב"ה, והאנחה שלו בוקעת רקיעים".

ומענין לענין מן הראוי להסמיך לכאן מה שמסופר בספ"ק תפילה למשה להרה"ק רבי משה מסאמבור זיע"א, על תפילת מנחה אחת שנאלץ לערוך בהיותו בשדה באמצע עיסוקיו, בהיות ושעת שקיעת החמה התקרבה, ובתפילתו זו זכה להתעוררות גדולה ביותר של דביקות והתפשטות

מרחשון הוא שיהיה רחושי מרחשון שפתותינו, ולהשתמש בשפתנו וכל דיבורנו להוריד את כל השפע מעבודתנו בחודש תשרי.

ובשיהודי עוסק בדברי שבח והודאה להקב"ה, ואינו חושב על עצמו, רק הוא ממליך את הבורא בכל עת ובכל מצב, וכל מגמתו הוא רק לעשות נחת רוח לפניו יתברך, אז הוא זוכה להמתיק את הדינים לאין שיעור וערך, וכלשון קדשו של הצ"צ "וממילא אין מקום להדינים לשרות עליו ולקמרג ח"ו, כיון שהוא אינו כלום ואינו תופס מקום, ואינו עושה רק צורך גבוה".

וזאת יעשה האדם ויחיה, שמדי פעם יעצור באמצע היום ממרוץ החיים, ולהתבונן בגדלות הבורא מתוך דביקות נפלאה, ולא דווקא אם שמש ההצלחה זרחה לו באותו יום או לא, ומרוב שמחה והתלהבות בבוכ"ע לפתוח בדברי שבח והודאה להקב"ה, ע"ד מה שכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ב, ב) "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו ובראויו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי". ומה טוב ומה נעים שמחשבות ודיבורים אלו יביאוהו אף לידי ריקודים של שמחה,

דברות קודש ראש חודש חשוון

התעוררות גדולה ודביקות לשורשו הנעלה.

ויהי"ר שזכותם של רבותינו הקדושים בעל הצמח צדיק זיע"א, ובעל ההילולא מרן רבי חיים זצ"ל שנעקד על קדושת ה' יגנו עלינו, שיהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותנו תחילה וראש לפדיון נפשנו, ונזכה להשפעות טובות של בני חיי ומזוני רויחי, ונזכה לבחינת אשירה לה' בחיי, ויהיו שפתותנו רחושי מרחשן בתפילה תמיד כדוגמת התפילות הנלהבות בחודש תשרי, ועי"ז להמשיך רפואות וישועות, עדי נזכה לישועה וגאולה קרובה בב"א.

הגשמיות מה שלא לזכה לכך בימים רגילים, אך לגודל ענוותנותו הלך לשאול בלב נשבר את פי אחיו הרה"ק בעל העטרת צבי מזידיטשוב זיע"א, שמא הרגשותיו אלו באו מצד הסט"א רח"ל, בהיות ותפילתו זו היתה בתוככי יער עבות, ובשל העובדה שהיה אז מסובב בגוים.

אך אחיו הקדוש הרגיעו והסביר לו הענין, כי כל עצי היער הנמצאים באותו מקום שם התפלל, הם מחכים כבר שנים רבות שיבוא מי שהוא יעלה אותם בתפילותיו, והוא היה כעת השליח משמים להעלות אותם צמחים לשורשם, ועלייתם המשיך גם עליו

ז. על גודל ענוותנותו היתרה של צדיק זה מסופר, כי בהיות והחזיק את עצמו לכלום חשש, שמא לאחר אריכות ימיו ושנותיו לא יעלו אנשים על קברו, ועל כן פקד שיקברוהו בסמיכות לאחיו העטרת צבי, כך כשיבואו אנשים להתפלל על קבר אחיו, לפחות "ידרכו" על מצבת קברו, והיה זה שכרו...